

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Égész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkönyvelő tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkesztő és kiadja:
A muraszombati gazd. főkönyvelő.

A szerkesztésért felelős:
TAKÁCS R. ISTVÁN, e. titkár.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Hírdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyílttér petitsora 25 kr.

Vasut-ügyünk.

A muraszombati gazdasági főkönyvelő egyesület kiküldött vasúri ötös bizottságnak előző jelentése:

Igen t. Érdekltség!

Meltóztatik emlékezni ama a mult évi őszőn felszínre került szerény mozgalomra, amelyet a muraszombati gazdasági főkönyvelő választmánya egy Muraszombathoz létesítendő vasut építése tárgyában kezdeményezett ama határozatával, amidőn előnközt alant egy előkészítő bizottságot tervezett, a melynek feladata legyen keresni a módokat, megtalálni az irányt s megtestesíteni a lehetőséget, a melyek segítségével vegre-valahára járásunk az elszigeteltég homályából kibontakozzék.

A kiküldött bizottság tevékeny és odaadó működése eredményezé, hogy a kisdéd csira ma már terebélyes fává nőtte ki magát és hogy vasutunk előállításának kérdése ma mint a járás elsőrangú gazdasági kérdése foglalkoztatja annak minden egyes polgárát.

Ismeretes ugyan a t. érdekltség előtt a bizottság működése minden legkisebb részleteig, — a mennyiben arról a helyi lapban minden egyes alkalommal számot adott, mégis szükségesnek tartom azonban, hogy arra az alkalommal visszatekintve, ama működést Önök előtt általános körvonalalban összegezzem.

A bizottság élénk tudatával birt ama nehézségeknek, amelyek feladata elé görődtek s így gyengesége érzetében mindenkélt a m. kormányának és a megye törvényhatóságának jóakarátát és támogatását iparkodott biztosítani.

Még a mult évi október hóban egy a kereskedelmi miniszteriumhoz intézett felter-

jesztésben, a gróf Szápáry Géza ömeltőségánál megtartott szűkebbkörű értekezlet megbízásából az előmunkálatoknak kezdeményezhetése céljából a kereskedelmi miniszteriumtól engedélyt kért és a vármegye alispinjához intézett emlékiratban egy Muraszombathól Alsó-Lendvára, — esetleg Regedére vagy pedig Gyánafalva felé irányuló vasut szükségét egy magyar nemzeti, mint általános gazdasági szempontokból meggyőző indokokkal fejtegette.

A bizottság különösen a kérelmére Muraszombathoz megjelent Tolnay Lajos országgy. képviselő és vasuti szakértő ömeltősége kifejtett szakvéleményének behatása alatt első sorban az alsó-lendvára—muraszombati vasutirányt jelölte meg mint olyat, amely az építési tőke csekélységére tekintettel viszonyaink között legkönnyebben volna létesíthető s ennek legközelebb Muraszombathól Regedé felé leendő fejlesztését proponálta; miután azonban Vasvármegye alispánja által Muraszombathoz 1890. decz. 14-én megtartott értekezleten nemcsak a vármegye képviselője részéről, de a járás érdekltségének jelentékeny hányadáról is azt tapasztalta, hogy ezek általános érdekekből a Muraszombath—Gyánafalvai irány kiépítését vélelményezik a legszükség sebb és legcélszerűbbnek — amennyiben ezen kapcsolat Vasvár. n. nyugoti szélét Muraszombathól Gyánafalváig egész hosszában egy termékeny és közvetlen a határszéllel szomszédos vidék szeli át és üzemkörébe felveheti nemcsak az egész muraszombati járás, hanem Stájerországnak a magyar-nyugoti — ma már államvasut — osztrák vonala által érintett azon részét is, mely természeti akadályokkal a Magyarország felé nehézkedésben határozottan korlátozva nincsen és mert ezen irány az államvasutak győr-szombathelyi vonalat

Fiumével a legközvetlenebbül hozza kapcsolatba és talán már a közel jövőben stratégiai szempontból is számbavehető connectiót biztosít; miután továbbá Muraszombathoz Regedével leendő összekapcsolása tárgyában az osztrák kereskedelmi miniszteriumhoz intézett felterjesztése mindez ideig is kedvező elintéztést nem nyerhetett; emnélfogva nehogy az érdekltség közönség figyelmenek megosztása és az erők szétforgacsolása által a vasut jövője általában kockázattá, folyó évi ápr. 18-án tartott ülésén előlított eredeti tervétől és kimondotta, miszerint első sorban a muraszombath—gyánafalvai irányt fogja minden lehétő erővel az érdeklteknek figyelmébe ajánlani és annak létesítést elősegíteni.

E határozat eredménye lön az aláírási iverkek kibocsájtása s azon nem várt eredményre, amelyre ma már az érdekltség minden egyes tagja nemis büszkeséggel tekinthet vissza, — elmondhatjuk Uram, hogy a járás legnagyobb része egyesült erővel szállott sorompóba s kiki meghozta mind az áldozatot, amit az adott körülmények között megtenni képes volt, így történhetett csak, hogy ma már e célra 120 ezer forint van biztosítva.

A kiküldött vasuti ötös bizottság az alsó-lendvai érdekltséggel is értekezett a zalmegyei vasutvonal kiépítése érdekében. A mai érdekltségi közgyűlésnek kellend majd ez ügyben is intézkedni. A bizottság azt vélelményezi, hogy küldjön ki kebeléből az érdekltség egy külön bizottságot, mely a Gyánafalva—Muraszombath—Alsó-Lendvai vasutirány kiépítését illetőleg a zalmegyei bizottsággal együttesen működjék, főfeladata lévén oda hatni, hogy ezen vasutvonalnak a kellő érdekltséget megszerezze, illetőleg annak kiépítését lehetővé tegye

OTARCZAI

A doktorról.

— Orosz rjiz Kuschtschewski L. től —
Németből fordította: EBERL. RÓZA.

Nina Nikolajevná a föld legirigylésimel-több teremtényének lehetett volna tartani. Atyja nemcsak magas hivatalt viselt, de gazdag is volt. Azenfelül a leány még szép is volt, mindenki szerette, s mindennek dacára Nina Nikolajevna boldog még sem volt.

Hányzött nála egy magasabb életézel, mit sem a kínálkozó élvezetek, sem az öt környező imádóinak léha hódolatai kárpótolni képesek nem voltak. Csak egy igazi jó barátja volt, unokanővére, Anna Feodorovna. De mióta az férjhez ment, ritkán látták egymást s így Nina egyedül élt. A házban csak egy lény volt, kihez tán bizalmasan fordulhatott volna, Gord kisasszony, tíz éves hűgának nevelője.

Gord Mari kisasszony még fiatal s csinos volt de azért mégis nagyon visszavonultan élt, s azon órákon kívül, melyekben a kis Lidit tanította, alig volt látható, mert reggelit, ebédjét, sőt vacsoráját is szobájában költöte el.

Mely gondolatokba merülve ült Nina Nikolajevna gyönyörűen burtozott boudoirjában.

— Itelenem, mondá mintegy önmagához, mindenki körülöttem foglalkozik, atyám hivatalában dolgozik, Lidi feladványait tanulja meg, vagy babájával játszik, sőt a házmester, ki csak

a padlót sepi, még az is boldog és elégedett, csak én, egyedül csak én sorvadok el, kioltatlan vágyaim hasznát hajtó munkásság után epvedve, azon lesújtó érzelemben, hogy az emberi társadalomnak felesleges tagja vagyok. De mégis csak szeretném tudni, mit tehet az a Gord kisasszony, vajjon nem ömelti-e fel őt is az unalom, mint engem! Kora reggeltől késő estig szobájába lenni záru, az eskü nem lehet mulatságos! Nem lenne jó neki ajánlatot lenni, lépjen szívótságra velem a gonosz ellenség, az unalom ellen?

Nina erőles természetű volt, rögtöni határozatát azonnal végre is hajtá. Midőn Mari kisasszony szobájába lépett, azt irasztalalan lálatla tollal kezében s egy terjedelmes könyv volt előtte.

— Engedelmet kérek, ha talán zavarom, szölt Nina, miközben h-lyet foglalt — amint látom, olvasással van elfoglalva.

— Nem éppen azal, válaszolá az angol nő, csak jegyzeteket csinálok egy szótárból, oly kevesse bírom még az orosz nyelvet.

— Hogyan?! . . . Hsz ön nyelvünket igou folyékonyan és helyesen beszéli, jegyzé meg Nina bámulva.

— A mindennapi élet kívánalmához mérten mindenesetre elegendő az, de engem ki nem elégít. A mit az ember tanul, azt alaposan kell tudnia s ismernie és soha sem szabad fele uton megállapodni. Rám néve szükségös dolog ismeretemet naponként, sőt óránkint szaporítani és szilárdítani, mert szegény vagyok s dolgoznom kell. Ön, kisasszony persze, alig lesz képes fogal-

mat alkotni arról, hogy mit jelent a létért való harc.

— Engedjen meg egy kérdést, Gord kisasszony . . . Nem unatkozik ön soha?

— Unatkozni?! kiáltá fel a nevelő nő bámulattal, mintha e szót először hallaná, s kénytelen lenne annak jelentőségét előbb a szótárban keresni. Unatkozni?! Kinek a tudomány gazdag forrása s a tanulmány magasos élvezetei meggyilottak, arra nézve az idő szarnyakkal bir s annak az ugyaneasak hirtelenül elrepül!

— Boesant! mégegyszer az alkalmatlankodásomért, mondá Nina, ki előbbi tervét, az angol nővel szövetségre lépni, az ő réa nézve nem létező ellenség ellen, most egészen eljettete.

— Semmi ok rá. Viszontlításra, mondá az angol nő, látogatóját az ajtóig elkísérve. Nina most boudoirjába tért vissza bő anyaggal a gondolkodásra. Tanulmány tehát volna az igazi orvosos. De mit tanuljon ő? Ha csak tudna valamit kigondolni, amivel valami fontos tárgy, egy nagy czél lenne összekötve.

E pillanatban valami selyem ruha sühogását hallá maga mögött. Megfordult s egy örömköltással sietett az érkező felé.

— Ah Anna, drága Annám! . . . Mily kedves töled, hogy végre rólam is megemlékezél! De mi bajod van, szölt hirtelenül, te oly halvány vagy?

Unokanővére szemei könnyesek lettek.

— Oh Ninám, zokogott amaz egy karszékbe dőlve, én végtelenül szerencsétlen vagyok. Sohse menj férjhez galambom, ha minden boldogságról, minden életörömről örökre lemondani nem akarsz!

Ezen együttes működés azonban ne hátráltassa és a további fejlődést ne akasztja meg az eddigi jegyzékekkel biztosított gyarapalva — muraszombati vasutvonal kiépítésének ügyét, mely az eddigi állapot függetlenül tovább fejlesztendő és kiépítése iránt minden kitelhető intézkedés megteendő. Mielőtt Zalavármegye részéről is kellő mértékben a jegyzékek megtették, a dolog természetes következménye, hogy a vasvármegyei érdekelttség is, ha addig vonalának kiépítését nem biztosította, készséggel hozzájárul ahhoz, hogy az egész vonal esetleg egy vállalat útján, közös működéssel kiépíttessék.

Ezeknek előrebocsátása után még szükségesnek tartom felemlíteni, hogy a már meglévő nyomjelzési munkálatoknak a vízvándorlást céljából történendő kiegészítése szakértői vélemény szerint 2050 frt költséget fog igényelni, amelynek miként leendő beszerzése fogja az alakuló érdekelttségnek legelőlebbi teendőjét kepezni.

Ugy hiszem, ma már a kérdés odáig fejlődött, miszerint elérkezettnek kell látni az időt, hogy a további teendőket egy a járás összes érdekeltsegeiből alakított legalább 20 tagú nagybizottság vegye kezébe, ezuttal tehát úgy az eddigi működött előkészítő-bizottság mint a járás érdeklődést nyilvánító tagjainak szíves támogatását megköszönve, eddigi viselt megbízatásáról társammal együtt tisztelettel lemondok, — kérem a jelenlevő érdekelttség, hogy további teendőik tekintetében belátásához képest határozzon. Kívánok további lépéseinkhez kitartást és sikert!

A valuta rendezéséről.

Napirenden van a valuta rendezésének sürgetése. A valuta rendezésének szüksége mindenki által elismert dolog, csak a rendezés módja és mivolta iránt eltérők a vélemények.

Sokan nem tudják, mi az a valuta? Hosszas fejtegetés nélkül, röviden azt mondjuk, hogy a valuta a pénz. Tehát a pénz, pénz-rendszer vagyis a fizetési eszközök rendezéséről van szó.

A pénz olyan fizetési eszköz, melyet mindenki a vásárlan vagy követelésében — névértékben elfogadni kénytelen. Van pedig aranypénz, ezüstpénz, váltóérem és papírpénz.

A kereskedő világban szokás mondani, hogy a váltó is pénz, de azt fizetésre elfogadni senki sem köteles, mert attól függ, hogy az, aki a váltót kiállította és elfogadta, fizetőképese-e? szilárd hitű ember-e?

A bankó vagy papírpénz: hitelpénz. Nekünk kétféle papírpénzünk van. Állam-bankó és az osztr. magy. bank pénzei. Mind a kettő kényszerforgalmu, vagyis jöhet csak hitelpénz, az állam-bankót és bankjegyet Ausztria-Magyarországon fizetési névértékben elfogadni mindenki köteles. Kivétel képez csak az állam akara, a mennyiben, az aki külföldi áruért vanot akar fizetni, arany ágiót kénytelen a bankokra ráfizetni s azután az is ki-

Mily sors egy férjhez lépőnek lenni, ki semmiféle érzékel nem bír a nő nemesebb s magasabb hivatású iránt. A nő-emancipációt, mely egyedül képes csak bennünket a férjvel egyenlő magaslatra helyezni, fő dörögnek, baryagságnak nyilvánítja! O azért van itt, hogy főnök gondoskodjék, vagy mint még porrasabb monda, hogy pénzt szerezzem, én meg, hogy a házat rendben tartsam! Ezeket mondta nekem éppen tegnap este. De ezen szarokaságot többet túrni nem fogom, el vagyok határozva s szörnyet elhagyom. Ha gondolja talán s engem az által ve! magához bíncselni, hogy szeszelyének játékszerévé tesz, mert az én vagyonom csaké, akkor nagyon esutalozok. Bebizonyított neki, hogy egy nő nemcsak önállóan ex-talati tud, hanem, hogy tekintélyessé s nevezetessé is válhatik. Feltett szándékomban . . . én doktorán leszek!

— Őh te édes kedves Annácskám! ujjonogt Nina, unokánéért megöletve, mi pompás gondolat! . . . Nehány perczel ezelőt meg azon történt a fejemet, mivel tanultamnyam valaszak, hogy azzal valami fontosabb ezél is össze egyen köve, s ime te hozod nekem most annak megfélést. Ez csak a szor ujja lehet, ezt nem szalasztom el. Itt a kezem ra . . . En is doktorán leszek!

— Az nem oly könnyű édesem, mondá Anna Feodorowna némi gondolkodás után. Az ismeretek utáni törekvéssel, szükséges, hogy a cselekvés szabadsága is kapcsolatban legyen. Minden kényszer, legyen az akár a hivatástól, akár az atyától gyakorolva, csak gátolag hathat a szellem szabad emelkedésére. Mint mondtam, én Wasjait el-

vétel, hogy az osztr. magy. bank az ő bankjegyeit ezüstpénzre beváltani nem tartozik, jölehet azok ezüstpénzre szólnak, s ez teszi kényszerforgalmukat.

Határozott névértékű aranypénzünk csak a 20 és 10 frankos vagyis 8 és 4 forintos aranyainak lenniök, de ezeket ágiót követelnek a kiadóik, ha ezüstpénzt vagy bankót akarnak értök adni. A körmozi aranyoknak éppen nincsen névértékük és vasár alkü tárgyai voltak mindig, most is azok.

Ezüstpénzük az egy forintosok lenniök, a 45 lab (450—500 gramm) szerint vagyis egy kilogramm ezüstforintban (81 $\frac{1}{2}$ drb.) van 900 gramm tiszta ezüstfém. Ezek meglélelnek egy bankó forintnak, vagyis 100 krajczárnak, de ezekre is arany ágiót követelnek a külföldi hitelezők, kiknek arany váltójuk van — a papíron, mint ezt kifejtendők, ha valaki ezüst pénzükkel fizetni akarja.

Ezekkel az egyforintosokkal az a bajunk, hogy sok (100 kr.) váltópénz kell hozzájuk. Már most annyira tisztultak a nézetek, hogy nekünk kisebb pénzezség csakugyan kell. Legtöbbsen a frank-rendszer óhajtik, vagyis a mostani 40 krajczáros pénzezséget, mely a régi váltó forinttal egyenlő lenne, a mostaninak két ösödöt tenné, és így az átszámításban nehézség nem lenne. A vélemények eles különbsége még most is csak az, vajjon az új frankos ezüstforint teljes értékű 4 $\frac{1}{2}$ gramm ezüst fém tartalmu vagy pedig léha tartalmu legyen, mint a német ezüst márká?

Az aranyváltások a léha ezüstpénzt és azt kívánják, hogy azzal csak bizonyos összeget lehetessen fizetni. — az új arany forint pedig dupla frank vagy 80 krajczáros legyen.

Van azon fémpezűnkön kívül 25, 20 és 40 krajczáros váltópénzük, léha ezüst tartalommal, vagyis hogy ezek a pénzaink névértékükkel kevesebbet érnek az egy ezüst forintost tiszta fém tartalomhoz mérve.

Továbbá vannak 4 krajczárosink, egy krajczárosink és félkrajczárosink részemből.

Ha a frank pénz-rendszer elfogadnók, nem volna egyelőre szükségnek mas váltópénzre, mint 10 és 1 krajczárosokra. Ez tehát nagyon egyszerű-szerű pénz-rendszernek és nem volna szükség annyi váltópénzre, mint most a 100 krajczáros vagy 80 krajczáros forinttal. Állami tekintetből ez is előny lenne, mert a léha váltópénz-vertetés sok költségbe kerül és csak a monarchia határain belül fizetési eszköz, külföldön csak olyanakk tekintetnek, mintha bankó vagy pléb-ecské lenne.

De ha az egy frankosokat 4 $\frac{1}{2}$ gramm fém ezüstből veretnők, az a külföldön is kaposak lenniök és nem kellene felni ezüstpénz öntönl, amit ezüstforintoknak neveznek s az állami kincstár csak nyerne vele, ha ki is vinnék, mert a veretési költség bőven megértüne.

Igy veszik Londonban a rüpiákat és mexikoi dollárokat, font vagy kiló számára ezüst tartalom szerint és a mi Mária Terézia talléraink Ázsiában és Afrikában csak azért szolgálnak pénzül, mert nem léhák, hanem tudvalevő ezüstfém tartalmuak, az ezüstnek pedig az egész világon jó ára van.

A bankok és bankok, melyeknek bankó kibocsátására állami szabadalom van, u-n szeretik, hogy sok forgalmu ércpénz legyen valami országban. — Ők a fémpeznt öszegyzetik, elarják s ezáltal a népet és kereskedőket arra kényszeritik, hogy náluk hitelenek papírpénzt és bankókat hozzák forgalomba. — Ez a hitelkényszer, mely a pénz szükebből ered.

hagyon s bílicsekütl menten ezuttal csak magasztos hivatásunknak óhajtok élni!

— S én veled megkér Anná! kiáltá fel Nina lelkesedéssel. E faték, a fényűzés engem elnyomnak. A tudományt egész odaadással aponli, csak egyszerű szerény hajlekban lehet.

Miután a két barátón a szükséges késüldést megbeszélte, elbucstaták egymástól.

Két nappal ez után, midőn Nina Nikolajowna konuorujna Katalin, reggel a szobába lépett, ez urnéje ágát őresen találta az asztalon meg egy lepecsételt levél feködt, mely Sabornia urnak, azaz Nina atyjának volt címzelve. Midőn Katalin sirankozva a levelet neki átujtá, az öreg ur közel volt az ájuláshoz. Remegő kézzel bonta fel a levelet s olvasni kezdé:

„Drága Atyám!

Bocsáss meg nekem. Hosszas és komoly megfontolás után vege felismertem az igazi hivatásomat. A tudomány s a fölvilágosodás, nemkülömben a szentvéd emberiség érdekében, melynek minden tehetőségemet szentelni szándékozom, kénytelen vagyok az atyai hazát itt hagyni s föl-elválni. Ne kísértés meg tartózkodási helyem-t fölfeleld, mindaddig, meg Sabornia Nina orvos-tudományról hallani nem fogsz. Feltett szándékomból semmi szin alatt le nem mondok. C-ökollak s minden vett jóért köszönetemet fejezem ki.

Leányod Sabornia Nina.

— Hová mehetett csak az a szerencsellen gyermek! kiálta kétségbeesetten az öreg ember, fiatal tapasztalatlan s pénz nélkül. Egyedül talávozt volna tán! Csak néhány nappal ezelőt látogatta meg őt Anna Feodorowna. (Folyt. köv.)

Miután pedig a bankjegy-szabadalom rende-seg úgy szól, hogy az ilyen bank nemcsak fém készletre háromszor annyi bankjegyet kibocsáthat: az a bank papírpénzre háromszoros kamatot is huz-nat, ha nem alapja teljesen vételük igénybe, tehát az a bank azért is huz kamatot, a mi je nincsen vagyis a hitelet is fizetetti magának, míg az megvan, de ha hitele csökken és a bankirtokosok bevéltásáért megrohanják, kész a veszedelom. Ez történt sok banknál és bankkárll.

Mi az arany valuta? Milyen kötelevék, aggá-lyok forognak fe ellene és hogyan akarják nálunk létrehozni? Egyik közelebbi ezüklünkben fejegetendők.

KACZIANYI NÁNDOR.

Hirek és különfélek.

— A király születésnapja. I. Ferenc József 61. évét tölti be elteknek 61. évét. Születése napját, mint minden évben, az idén is kegyeletesen megünnepelik.

Gróf Eszterházy Józsefné.

Elköszönt közlünk a nemesszüvü agg urón gróf Eszterházy Józsefné, született Bezobrazoff Hona, ki valódi őrgyála volt családjának és a vidékek Született 1801. szeptember 15-én és meghalt 1891. aug. hó 12-én ejeli 11 óra 45 perczok végelgyengülésben Temetésén, mely tegnap, augusztus 15-én délelött 11 órakor Battyányfalván, a grófi család sírboltjánál ment vege, jelen volt: gróf Bathányi Arthur, unokái St. Julien Georgina grófné és ferje, deduonkai Fünfkirchen Hona grófné és ferje, St. Julien grófné gyermekei: Albert és Helen s a többi rokonok Apraxin Nina grófné, név 2 leánya Hein Olga báróné férjével s annak önév 2 Brenner báróné, Della Grazia hercegné és hercegnő, Szápáry Geza gróf és grófné, Wickenburg gróf, Bathányi Zsigmond, Zichy Gusztáv s Wimpffen Siegfried grófok és Gervai úgyvéd ur, egy a vidék intelligenciája. A szertartást egy Becsüdt ide hivott gör. n. e. popa vezette. Az ünnepelyt emelte meg közreműködésével a muraszombati dalára.

— Vasutunk ügye. Fontos napra virradtunk ma dél el, vajjon képesek vagyunk-e önerőnküöl valamire. Ma tartja meg a nagy érdekeltségű d. u. 3 órakor össziülést s hogy el ne felejtik annak fontos tárgyait, ide íkeltom: 1) A vasuti öös bizottság jelentése. 2) Az énlök mellé az érdekeltség köréből 20—25 tagu nagy- és 7 tagu szükebb körü bizottság megválasztása. 3) 2550 frt bejárás és nyomjelzési költség beszerzése—vagy kivetésének meghatározása. 4) A gyulafalva—muraszombati vasutnak Alsó-Lendvét való folytatása tárgyában teendő intézkedések megállapítása. Tehát ki a küzdőre mindenkinék, győzzön a job, mert itt az idő, most egy soha! Ujabb jegyzetek: Muraszombatból Post János 100 frt, Més János 100 frt, Csandlákóvá Ar. Fejcsány Ferenc 100 frt, Haldaróv Károly Ferenc 50 frt és Sztájer Ferenc 100 frt s így összesen 119,950 frt jegyzetelt.

— Dr. Karolyi Antal alispán az alábbi körlevélben tudatta a vármegye tisztikarával, hogy a közigazgatás vezetést álvette. A vármegye tekintetes Tisztikarához! A tekintetes törvényhatóság bizott-ág folyó hó 3-án tartott rendes közgyűléseben a vármegye alispánjára megválasztván, e közigazgatás s törvényhatóság közigazgatás vezetést átvette. A mily halára kötelez a kitüntető bizalom, mely engem ezen diszes állásba helyezett, ép oly mértékben érzem a felelősség súlyát, mely az alispániság elfogálása által rám nehezedik. Közigazgatási, közmivvelődési s közigazgatási tekintetben egyaránt fontos feladatok megoldása várakozik réam s a viszonyok fejlődése újabb köztetelmenyeket támaszt, melyekkel szemben közigazgatásunk állapot azon magvalaton fentartani, melye azt kitűnő elődöm, a tisztikar közreműködésével emeltek legszentebb törekvésem tárgyát képezi. E nagy és nehéz feladat tudatlában teljes bizalommal fordulok Vasvármegye tisztikarához, azon férfiakhoz, kik mint a közigazgatás kipróbált harcosai hosszú évek során át há munkatársaim voltak, miszerint alispáni működésben támogatni sáveskedjenek. Hogy közigazgatásunk állapotában hanyatlás vagy visszresné ne következék be, hanem az már színvonalon fentartassék, sőt a viszonyokhoz képest fejlesztessek, ahhoz nemcsak szigorú felügyelet és erélyes vezetés, hanem vállvetett és ösodó közreműködés s szükséges mivdázatoknak, kik a közigazgatás mivelőre befolyást gyakorolni általánuk fogva halatva vannak. Részenről teljes mértékben igyekszem b-öltölni azon hatáskört, melyet nekem, mint a közigazgatás vezetőnek a törvények és szabályrendeletek kijölönek. A kötelező teljesítendék útján haladva, osztálytervezet kövelelek a munkából azon reményben, hogy e téren a tisztikar minden tagja lelkesen fog küvötni. Mindenkor készséggel elismerem a munka érdemét, s biza azon példás magatartásban és hazafias szellemben, mely e vármegye tisztikarának eddig elismerést és tiszteletet szer-

terjedelmes tereből áll, melyek tele vannak a legzserészebb csöppök-kezdődényekkel. — A feleldiki magyar közművelődési egyesület ez évi közgyűlését Közszolgálatban tartja.

A külföldi. Ausztráliában július 13-án borászati aranyérméket osztottak. — Vilmos német-császár betegesedik. — Nicaraguaiban aranyérmet fedeztek fel mely valóságos arany-lázt idézett elő Közép-Amerikában. Az aranyerőmű hely Princzalupe cöbön egy hó-l 6—10 fontos aranydarabokat találtak. Ez kő-ona bukkaott véletlenül az első 18 fontos aranydarabra. — E hó 7-én Heraclea mellett törték rablók megtámadták egy francia állampolgárt, Raymond berlt és szolgáját, Boffit az ugyanazon hely közelében, a hó nemrégiben az expressz-vonatát tartóztatták volt fel, és elhurcolták őket. Ruffiet rövid ideig nyulva ismét elhurcolták, hogy kézbesítse Monte-bello gróf francia nagykövetének Raymond levélét, melyben az 115 000 frank vétdíjat kér. — A szerb kormány szeptemberre nagy próbamegsejtást és hadgyakorlatokat rendel el. A hadgyakorlatok a bolgar határ mentén fogják megtörténni és negyven ezer főnyi katonaság vesz benne részt.

Közgazdaság.

— A rohitó-rot (rot blanc), a szőlőknek fakó- (fehér) rothadása. Megenlékeztünk arról, hogy szöleken egy új gombabetegséget fedezte fel a „Borászati Lapok” szerkesztése, mely új betegség okozójának Mezey Gyula, a magyar-óvári gazdasági akadémián botanikai segédtanára a Coniothyrium diploidiella sacc. gombát ismerte fel. Ugyancsak a fenti lap legközelebbi számban Mezey Gyula tőlől megjelent részletes leírásból közöljük az új és veszedelmes betegséget illetőleg a következőket: A rot-blanc Francia-, Olaszország és Svájcban már nagy károkat idézett elő és igen sokan még a szakfélék közül is black-rot-tal tévesztik össze. — A szőlő bogtyókat teszi fölkre s mint nálunk még ismeretlen bajnal nem tudhatni, nem fog-e különösen az idei nedves időjárásnál nagyobb mérvet ölteni. A betegséget a fűrt elszáradása jelzi. A megtámadott fűrt bogtyóján kis fakó foltok jelentek meg, melyek nem sokára a bogtyó egész szövetét belepik. Ezzel egyidejűleg a bogtyók felületén számos apró szemese mutatkozik, melyek a Coniothyrium gomba szaporodó szervei. Erre a bogtyók megkeményednek, kiszáradnak, midőn is elhagyni-bőrszerű néznek ki, mi onnan ered, hogy a héj alatt levő szemesek körvonalai tűnnek fel. E változások nemcsak a bogtyókon, hanem a fűrténylen is észlelhetők, sőt sok esetben itt előbb, mint a bogtyókon. A fűrténylen és a bogtyók kocseinán mutatkozó foltok barnák, többre vagy kevésbé sötétek. — A fűrténylen keletkezett eme sérülés néha elegendő arra, hogy a fűrt leessen a tőkről. A bogtyók a betegség kezdetekor fakó, később sárgás-barna színt öltenek, ekkor a szemesek is hamuszínűk lesznek s az egész bogtyó úgy néz ki, mint ha földdel volna behintve. Később a héj, valamint a szemesek is sötétdnek, ezzel együtt a bogtyó héja egyre jobban rönkosodik s tartalma összeszárad. A baj a szőlőlevelet nem támadja meg, csak a bogtyót, a fűrténylet és néha a gyenge hajtásokat. Ell-ne ajánlatos a szőlők rogzálcezával eszközölt permutezése, úgy mint a peronospora ellen, csakhogy erősebb t. i. 5—6%-os oldattal.

— Gombok burgonyából. A legtöbb gombát ma már burgonyából készítik. A krumpit ugyanis bizonyos savak hozzáadásán és kellő préselés után oly anyagká lehet változtatni, mely nagyon hasonlít a csonthoz sőt az elefántcsont-hoz is. Ez anyagnak a kémia segítségével megadják a kellő keménységet is, úgy, hogy az abból gyártott gombokat, melyeket különböző színre festenek, csak nagyon avatott szakértők tudják a csontgomboktól megkülönböztetni. Mivel azonban a dolog természeténél fogva a krumpilgombok sokkal oleósbak, mint a csontgombok, esakhamar az egész világon elterjedtek s maholnap a valódi csontgombokat egészen ki fogják szorítani. — A krumpilból s felfedezés révén most különben a legsebb elefántcsont-utánzatokat is készítik.

— Legyek és rovarok eiten. Hogy mennyire boszontó a nyári idény alatt a legyek és más rovarok tohadoká, azt csak a későbbi meleg időben fogjuk ismet tapasztalni. Idényszerű lesz tehát felemlíteni, hogy egy francia botanikus azt írja, hogy egy szobájában elhelyezett üvegs-nyövény által megszáradt a legyek-től. A növény levelei alatt számos néhai legyét talált s így arra a meggyőződésre jutott, hogy e növényen olyan alkatermek vannak, melyek főleg a legyekre és más rovarokra nézve alkalmasak. A dolog nemrég történt s a kísérletek, tudományos kutatók most még folyamatosan vannak. Raok nézve e hír azért érdekes, mert alig 1—2 évvel ezelőtt nálunk ugy és eredményes mozgalom indult meg a ricinus-nyövény nagyobb arányú termelése érdekében, sőt nem sokára több olyan gyárunk is lesz, mely e növénynek nálunk kitűnően tenyésző bogtyóit olajja feldolgozza.

Irodalom.

„Páter Hiláriusz.”

Az egri érseki lyeum könyvnyomdájában egy 288 oldalra terjedő kötet jelent meg Babik József egri egyház-áldozás- és tanítóképző tanáról. Címe: „Páter Hiláriusz”. Tartalma pedig töredékes, olvas és mindnek felett nagyon mulattató papi adomák, úrtevek és jellemvonások gyűjteménye.

Közöl fel ezer ily mesolyra gerjesztő his prókáog van benne, mely csak izéitő akar lenni egy később kötethez, mely „Fráter Jakundusz” címele fogja viselni.

Az első kötet azöl pápák, bíborosok, érsekek és püspökök, püspökök, kanonokok, apátok, p. p. reszek és plébánosokról írtjegyzet és a színhagyományokról lemaradt mulattató epizód és eseményekről.

A könyvnek ára 1 frt 50 kr., köve 2 frt. Melegen ajánljuk az olvasóközönség figyelmébe.

Néhány kis anekdotát mutatóványul ide írtatunk:

Minden bevendő kispapolt megkívánta a püspök, hogy valamely házszerezen játszan tudjon. A többi közt egyszer három levai hlv jelenekett nála fölvetelre. A püspök sorba kérdő öket:

— Mifele házszeret tudsz?

— En harangzónát kőd, mondja az első.

— Hat te másik?

— Én meg orgonzasíjat húzni.

— És te harmadik mit tudsz?

— Fűtylni.

— Nagyon jól van, mondja a püspök, titeket is jól tudak használni s éppen a bevallott tudomány knál fogva bevezlek benneteket a zongyrosít szemináriumba (azaz a zongyrosít barátságok költője fráternek).

Persze mind a három visszament Lévíra.

Gödöllön utazván keresztül, Grassalkovich hercege tudni akarta, ki utazik Gödöllön keresztül négylovas bintóban huszárát. Vegre is cigány kenyeftudját utána szalasztá, kérdéne meg, ki áll a kocsiában.

A cigány nagynehezen utóterte a hínót s líhagye kérdi:

— Ki van a kocsiában?

— Episcopus Agricensis, felel röviden a püspök.

Mikorra azonban a cigány haza ért, elfeledte a mondatát s a bíznetet így jelenté be:

— A zuzen, el is, kopó is, azár is.

Komoly és hallgatag ember volt Szenczy Ferencz, a tudos szombathelyi püspök; han-ha megszólalt, akkor fejen találta a szöveget.

1843-ban, székéisa ellenére, egyszer ósványján táblát adott, melyre a többi közt az akkori Bach-huszarak egyiké, Hahn kivezett törvényszék emiköt is meghitá.

Midőn sz ektékes és a bor javában folyt, Szenczy egyszerre csak Hahnhoz fordul és a legkomolyabb arczczal kérdi tőle:

— Wie viel Kinder haben Sie, Hahn?

— Keines.

— Nun da sind Sie sehr ein schlechter Hahn!

Kopácsy József, volt veszprémi püspök, Sümegy-m tartókodván, egyik setája alkalmával egy ven cigányt kért tőle alaminzást, ki, mig tehetne muszikával kereste kenyerét.

— Hogy hinak? kérdő a főpap.

— Sztelecsényinek, volt a fejelet.

— Sztelecsényi: csudálkozik Kopácsy — hisz az egykor híres primás volt!

— Ász, ász, ász — vag nagy örömmel az öreg a főpap szavába: — Ász én voltam, lám meg a pispek is hallotta híremet!

Rudnyánszky besztercebányai püspöknek egy alkalommal előlele vendége volt. Midőn a bñjós ebédnél a halat felszolgálták, egy szálka a vendőg torkán akadt s elkezdett faldokolni.

— Uđri Jano (úđ Jancsi), kiált megjelölve a püspök tő inasának.

— Ez sem rest, jól nyakon tál a vendéget, s a szálka kiugrik.

Történt, hogy néhány hét múlva más vendég volt a püspöknek, akinek latinnyelven elbeszélte a fentebbi esetet neki. Midőn elbeszélés közben e szavakat ismételte: Uđri Jano, az inas azt hívéen, hogy ismét veszőly foroz fenn, ugrik s a mit sem sejtő vendéget, a ki éppen itótt kápszát evett, jól nyakon teremti.

Ílyen figyelmes inas volt Jano.

A nap és éj hozsza.

Julius	A nap		A hold	
	kel	nyug-szik	kel	nyug-szik
16.	4.55	7.10	5.20	0.8
17.	4.56	7.9	6.16	1.7
18.	4.58	7.7	6.58	2.20
19.	4.59	7.5	7.31	3.42
20.	5.0	7.4	7.58	5.10
21.	5.2	7.2	8.20	6.38
22.	5.4	7.0	8.41	8.3

Piaci árak:

Az úflet a mult napokban, élénk kereslet mellett szíárd volt — Fogap día azonban lassúbb hangulattal értesít a táviro.

Buza	—	—
Uj buza	9 50	9 10
rozs	8—	8 50
Zab	5.20	—
Köles	—	—
Kukorica	7.—	—

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A vármegyei árvaházban üresedésben levő muraszombati járás tanítóköre alapítványi helyére pályázatot nyitattik. Az alapítványi helyre felvétetik első sorban azon árva, avagy félárva, kinek atya muraszombat-járási tanító; ilyenek hiányában Vasvármegye bármely tanítójának árvaia valláskülönbőség nélkül, ha hitelesen igazolja, hogy

1-ször vagyontalan; 2-szor, hogy 6-ik éltévét betöltötte, de 12 évnél még nem idősebb; 3-szor ragályos betegségekben, szellemi vagy testi fogyatkozásában nem szenvedt s védhímlőoltási bizonyítványával bír.

Vak vagy süketnéma szülők az elhaltakkal ugyanazon tekintet alá esnek.

Folyamodók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a muraszombati járási tanítókor elnökségéhez címelve aug. 25-ig adják be.

Csendliak, 1891. aug. 15.

VÖLGYI FERENCZ
a kör elnöke.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalomú, nagy terjedelmű név fogva a leg-lesőbb magyar lap az

Egyelőrtés

mely az új évvél immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatának változatossága, kitűnősége, a kitűnőbb olvasmányok gazdag tárhalmozottak az „Egyelőrtés” népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legérsebbet és e mellett tárgyalás tudóstitást egyddel az „Egyelőrtés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélyes örvend. A magyar kereskedő s gazdalközönség nem szorul többé idegenyelvő lapra, mert az „Egyelőrtés” kereskedelmi s földész tudósitásának bővségével s alaposaságával ma már nem verszenyhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyelőrtés”-ben, a mire szükségére van. Változatosan szerkesztett tárcaijában, auni regény olvasmányát ad, mint egy lap sem. 2—3 regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetiek, részint a külföldi legjelősebb teremtékek jomagszerű fordításban kínval az „Egyelőrtés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyelőrtés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., 1/2 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyelőrtés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatónyiszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

(10. 22-*)

1886
91

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Braun Ignác végrehajtatónak, — Horváth János végrehajtatás szendevő elleni 46 frt 08 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtatási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (a muraszombati kir. járásbírósig) területén levő Vasvescés községben fekvő a vasvescési 91. sz. tjkvben felvett A f 682. hr. sz., 71. házzs. birtokra az árverést 528 frtban ezenel megállapított kikáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi augusztus hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Vasvescés községben a bíró házánál megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kikáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsíránál 10 százalékát késpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számtott és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazgatógyümiszéki rendelet §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. 170. §-a értelmében a bñnapénzeket a bírósznál előléges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervény átszolgáltatni.

Kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság Muraszombathban 1891. május hó 25-én.

SAÁRY J. kir. aljárásbíró.